

A Credo (Hiszekegy), az offertórium (felajánlási ének) és a Sanctus (Szent vagy)

A Credo (Hiszekegy) az ünnepi mise harmadik állandó része. Valójában nem is a szó szoros értelmében vett imádság, hanem a krisztusi hit foglalata az Egyház hagyományában. Az ókorban másra használták, a misébe az első és a második évezred fordulóján került ünnepélyes átvezetésként az áldozathoz: amilyen hittel befogadtam Isten jelenlétét igéjében az ő népe között, olyan hittel kell leborulnom az ő megjelenülő keresztdozata előtt az Oltáriszentségben. A hitvallás recitatív dallama magával ragadó, de jó szolgálatot tesz késő gregorián dallamokon megszólaló énekelt formája is, természetesen a hosszabbik, ún. nicea-konstantinápolyi szöveggel.

Az offertórium szakszó, éppúgy, ahogy az introitus és a kommúnió, a mise liturgikus cselekményét és az alatta felhangzó éneket is jelöli. Az Egyház eredeti offertórium-énekei díszes, drámai hangzó anyagok, manapság kevés helyen hallhatók. Szövegük szinte mindig különlegesen kiválasztott zsoltárversek szövege: érintik a felajánlás és áldozat témáját (pl. „Oltárt szentelt Mózes”), sokszor Isten nagy műveit magasztalják („Tiéd az ég és tiéd a föld”), az esendő és bűnös embert a megváltó Isten irgalmába helyezik („A mélységekből kiáltok hozzád”), nem feledkeznek el Isten és ember szüntelen kapcsolatáról és az ember Istenre utaltságáról a történelemben („Vala egy férfi”). Az eredeti szövegek magyar nyelven, egyszerűen énekelhető formában és népének-változatban elérhetők a *Graduale Hungaricum* kötetben. Az utóbbi századokban született verses felajánlási népének vagy énekrészletek népszerűek, kissé leszűkített értelemmel szinte csak a felajánlás és áldozat témájához kapcsolódnak. A megfelelő zsoltárszövegek éneklése recitálva vagy alkalmas motettában feldolgozva sokat segít az offertórium gazdag tartalmának megértésében.

A Sanctus (Szent vagy) a misekánont közvetlenül megelőző és a prefációt kiteljesítve lezáró ének, a mise legősibb állandó része; benne összekapcsolódik a menny és a föld. Az ő-Sanctus ott zeng már Izajás prófétánál, aki Isten menyeyi udvartartásának misztikus szemlélésében hallja az angyalok dicséretét: „Szent, szent, szent a seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet.” (Is 6,3) A folyamatosan megújuló dicséret a hozsannával mint ujjongó felkiáltással egészül ki, és tartalmazza az eljövendő és már eljött Messiásra, Jézus Krisztusra vonatkozó kijelentést is: „Áldott, aki jön az Úr nevében.” (Ps 117,26) Virágvasárnap mint főpap vonult be a szent városba, hogy az áldozatot bemutassa, és közben a nép ezt énekelte neki. Ő az, aki elválasztja és egyben összeköti az ó- és újszövetséget, ő a szentség legfőbb hordozója a háromszor szent háromságos egy Istennel együtt.

Balogh P. Piusz O. Praem.
gödöllői kormányzó perjel